

Aan: College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 11
1600 AA Enkhuizen

Datum: 12.06.2022
Onderwerp: Advies m.b.t. toegankelijkheid van de afvalinzameling Enkhuizen

Geacht College,

Ons is het volgende gevraagd:

Achtergrond:

Vanuit de Wet milieubeheer heeft de gemeente de wettelijke zorgplicht voor het inzamelen van huishoudelijk afval. Ze is verplicht het huishoudelijk afval bij of nabij elk perceel in te zamelen. Voor een doelmatig afvalbeheer kan de gemeente stromen apart inzamelen en afwijken van de eis om nabij elk perceel in te zamelen. Voor grof afval moet zij in ieder geval over een locatie beschikken waar inwoners zich van hun grof afval kunnen ontdoen.

Recent heeft de gemeenteraad het "Afvalbeleidsplan 2022 – 2025" goedgekeurd.

De hoofdpunten van het **nieuwe beleid** zijn:

- Plaatsen ondergrondse containers in de "zakkenwijk" (binnenstad)
- Plaatsen gft/e voorzieningen (binnenstad)
- Uitbreiden gft/e voorzieningen bij hoogbouw (Noord)
- Grof afval tegen betaling en verbreding openingstijden ABS (binnenstad en Noord)
- Bedrijfsmatig afval weren (binnenstad en Noord)
- Gerichte communicatie en afvalscheiding (binnenstad en Noord)

De **doelen** van dit nieuwe beleid:

1. Verbeteren van de milieuprestatie: Zo hoog mogelijk materiaalhergebruik, door middel van:

- realisatie van minimaal 70% afvalscheiding en maximaal 175 kg restafval per persoon per jaar
- hoge kwaliteit van ingezamelde grondstoffen: minimale afkeur van PBD, textiel en gft en etensresten (streven naar 0%, in ieder geval onder de 5%)

2. Verbeteren van de kostenprestatie:

- verhogen van kostenefficiëntie in de inzameling en verwerking;
- m.b.t. de tarieven: verbetering van de positie in de landelijke benchmark;
- rekening houdend met prijsinflatie en niet beïnvloedbare ontwikkelingen in verwerkingstarieven liggen de afvalbeheerkosten voor het merendeel van de inwoners op een lager niveau dan in 2019.

3. Borgen van het huidige hoge serviceniveau:

- inzetten op een inwonertevredenheid van minimaal een "7";
- optimaliseren van de kwaliteit van de operationele dienstverlening: in de inzameling, op de afvalbrengrstations en van de klantenservice.

Uitgangspunten nieuwe beleid:

Kwaliteit staat centraal

Door het inzetten op communicatie, voorlichting, controle en handhaving verbeteren we de kwaliteit van grondstofstromen en verhogen we het materiaalhergebruik.

Bronscheiding blijft de standaard

Scheiden aan huis blijft de standaard. Daar waar het voor scheiden aan de bron aan ruimte ontbreekt (bijvoorbeeld bij hoogbouw en in de binnenstad) is nascheiding van PBD een serieuze optie.

Afweging en beheersing

Bij inzet van maatregelen worden voor- en nadelen afgewogen en eventuele neveneffecten met een concreet plan van aanpak beheersbaar gemaakt.

Toegankelijke afvalvoorzieningen

De bereikbaarheid en toegankelijkheid van de afvalvoorzieningen blijven geborgd en worden waar mogelijk verbeterd.

Wat gaat er concreet veranderen?

Het ophalen van vuilniszakken verdwijnt. Inzameling zal plaatvinden met ondergrondse containers. Inwoners brengen zelf hun vuil naar deze ondergrondse containers. Er zijn 2 categorieën afval: groen en restafval (inclusief plastic).

Raadpleging van de burgers

Heeft plaatsgevonden middels een enquête (36% respons) en een inloopavond (15 aanwezigen).

De helft van de inwoners van de binnenstad vindt inzamelen via ondergrondse containers een goed idee. De vrijheid om op elk moment het afval kwijt te kunnen en de hygiëne worden als grote voordelen gezien. Een derde vindt het acceptabel zolang er aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan

Zowel de respondenten van de enquête als de aanwezigen op de inloopavond gaven aan dat de nabijheid van de container een belangrijke factor is.

De bevindingen en suggesties van de enquête en inloopavond zijn betrokken in voorliggend plan en worden meegenomen in de uitvoering.

Concrete adviesaanvraag:

Vanuit het aspect "toegankelijkheid" te adviseren over het "inrichtingsplan afvalbeleid".

Voor dit advies zijn de volgende documenten door de gemeente verstrekt:

- Afvalbeleidsplan 2022-2025;
- Inrichtingsplattegronden Enkhuizen Binnenstad, Enkhuizen Westeinde, Enkhuizen Noord (HVC 25052022);
- Richtlijnen plaatsing inzamelingsmiddelen (8 maart 2022);
- Notitie uitgangspunten ondergrondse afvalcontainers;
- Conceptrapport Inwonersraadpleging afvalinzameling Enkhuizen (september 2021).

Bijgaand ons advies:

We hebben gekeken naar 2 dimensies van toegankelijkheid:

1. Inclusieve toegang tot de containers
2. Inclusieve toegang tot het gehele (nieuwe) serviceconcept (ondergrondse containers)

Met inclusief wordt bedoeld dat een voorziening of service voor iedere inwoner toegankelijk is.

Toegang tot de containers

Ten aanzien van de toegankelijkheid van de containers stellen we vast dat in de "Richtlijnen plaatsing inzamelingsmiddelen en –voorzieningen Enkhuizen" is vastgelegd dat deze dienen te voldoen aan de notitie toegankelijkheid, hieronder valt o.a. de bereikbaarheid voor rolstoelgebruikers, slechtzienden en ouderen.

Daarmee is deze dimensie in voldoende mate geborgd. Wel zal uit het implementatieplan (de invoering van het inrichtingsplan) moeten blijken dat de realisatie conform ontwerp zal plaatsvinden en alle huidige containers, waarvan de toegankelijkheid nog niet conform de richtlijn is, worden aangepast. Verder zien we graag een "*proef op de som*" georganiseerd waarbij wordt bewezen dat de nieuwe voorzieningen voor iedereen bereikbaar zijn.

Toegang tot het nieuwe serviceconcept

In de Wet milieubeheer heeft de gemeente de wettelijke *zorgplicht* voor het verzamelen van huishoudelijk afval. Ze is verplicht het huishoudelijk afval *bij of nabij* elk perceel in te zamelen.

In het nieuwe serviceconcept wordt de zorgplicht ingevuld door de burger ondergrondse containers aan te bieden voor het afvoeren van hun (gescheiden) afval.

De situatie in de binnenstad van Enkhuizen brengt echter met zich mee dat "*bij of nabij elk perceel*" in sommige situaties lastig realiseerbaar is.

Als Participatieraad onderkennen we 2 categorieën waarvoor dit serviceconcept niet (zondermeer) werkt, niet inclusief is:

1. bewoners die ongeacht de afstand niet in staat zijn hun vuilnis gescheiden aan te bieden bij een ondergrondse container.
2. bewoners waar de afstand van hun perceel naar de ondergrondse container te groot is.

In beginsel biedt het nieuwe serviceconcept hiervoor geen oplossing en wordt een appel gedaan op de samenleving (buren, familie, mantelzorgers) om deze burgers hulp te bieden om het afval op de juiste plaats te krijgen.

Omdat niet duidelijk is hoe groot deze doelgroepen zijn en in hoeverre het appel op de samenleving realistisch/vruchtbaar is, adviseren wij met nadruk:

- nauwkeurig te inventariseren voor hoeveel adressen (percelen), gegeven het inrichtingsplan en de uitgangspunten, hulp moet worden georganiseerd (dus het serviceconcept zonder hulp niet toereikend is).
- te onderzoeken hoe deze hulp (de additionele dienstverlening of uitbreiding van het serviceconcept) het beste kan worden georganiseerd, bijvoorbeeld door:
 - hiervoor een (vaste) groep vrijwilligers te organiseren;
 - een uitbreiding van het serviceconcept met HVC af te spreken (door bijvoorbeeld mensen die niet naar de container kunnen, mogen hun zakken op een vaste dag aan de weg zetten, krijgen speciale zakken of een sticker)?
 - het aanbieden van een hulplijn als er geen hulp beschikbaar is. Mensen kunnen deze lijn bellen of een bericht achterlaten op de startpagina van de website waar alleen naam, adres en telefoonnummer ingevuld hoeft te worden en waarop binnen 1 werkdag wordt gereageerd. De zakken worden (op een bepaalde, vaste dag) opgehaald en naar de container gebracht.

Verder bevelen we aan in het implementatieplan voldoende aandacht te besteden aan de gewenste gedragsverandering en de beloning voor de inwoner van de binnenstad om aan dit nieuwe concept invulling te geven.

Met vriendelijke groet,
Namens de Participatieraad Enkhuizen,
Willem Galle (lid)
Nel Rustenburg (voorzitter)